

6. zasadnutie Hlavného výboru Slovenskej astronomickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied

ZÁPISNICA

Dátum a miesto konania:

19. máj 2022, od 14:30 hod.

Zúčastnení: Ľ. Hambálek (Ľ.H.), R. Gális (R.G.), S. Kaniansky (S.K.), E. Koči (E.Ko.), E. Kundra (E.K.), J. Mäsiar (J.M.), P. Rapavý (P.R.), S. Štefeček (S.Š.), M. Vidovenec (M.V.)

Za revíziu komisiu: K. Žilinská (K.Ž.), M. Gallová (M.G.)

Ospravedlnený: J. Merc (J.M.)

Online (<https://bbb.science.upjs.sk/b/doc-dnd-mru>)

Program:

1. Informácie o činnosti predsedníctva HV SAS pri SAV
 - a. Správa o činnosti 2021 (E.K.)
 - b. Plán činnosti 2022 (E.K.)
 - c. Zasadnutie RSVS (M.V.)
 - d. 25 rokov Hvezdárne v Medzeve, 50 rokov Hvezdárne a planetária M. R. Štefánika v Hlohovci, porada riaditeľov astronomických zariadení (R.G.)
2. Informácia o príjmoch a čerpaní finančných prostriedkov (Ľ.H.)
 - a. Dotácia a čerpanie RSVS na jednotlivé aktivity 2022 (Ľ.H.)
 - b. Členské (Ľ.H.)
3. Agenda SAS pri SAV
 - a. Prijatie nových členov (Ľ.H.)
 - b. Zrušenie členstva (Ľ.H.)
 - c. Členstvo v EAS (R.G.)
 - d. Databáza členov SAS pri SAV (R.B.)
4. Aktivity SAS pri SAV v roku 2022
 - a. Zorganizované: [Ženy a dievčatá v astronómii](#), [Astronomické štvrtky SAS pri SAV](#), [Deň hvezdární a planetárií na Slovensku](#) (R.G.), [Astronomická olympiáda](#) (M.V.)
 - b. Plánované: Medzinárodná konferencia mladých astronómov (R.G.), [Bezovec 2022 – Konferencia o dejinách astronómie](#) (R.G.)
5. Rôzne
 - a. [Ochrana tmavej a rádiového tichej oblohy](#) (R.G.)
 - b. [AstroGPS](#) (R.G.)
 - c. [Astronomický sprievodca krajinami V4](#) (R.G.)
 - d. [Grantové schéma Predsedu vlády SR](#) (R.G.)
 - e. [Astrofotografická súťaž IAU](#), [Ďalekohľady pre všetkých 2022](#), [Pilotný program seminárov pre učiteľov](#) (R.G.)

Šieste zasadnutie Hlavného výboru SAS pri SAV sa konalo prostredníctvom videokonferencie vo štvrtok 19. mája 2022. Zasadnutie prebehlo podľa schváleného programu. E.K. sa z pracovných dôvodov zúčastnil až po úvodnej hodine rokovania.

1a) R.G. privítal účastníkov stretnutia a informoval ich o Správe o činnosti Spoločnosti v roku 2021. Poďakoval sa garantom jednotlivých podujatí, vedeniu sekcií a odbočiek za bohatú činnosť počas celého predchádzajúceho roka. Pripomenul, že v roku 2021 bolo podpísané memorandum o spolupráci s Českou astronomickou spoločnosťou, prehĺbila sa spolupráca so Slovenským zväzom astronómov (SZA) a vznikli spoločné sekcie SAS pri SAV a SZA. Csereho cenu SAS pri SAV za populárno-vedeckú činnosť získal M. Znášik. Prebehla Medzinárodná šifrovacia súťaž, súťaž astronomických fotografií a mnohé ďalšie aktivity. Správa o činnosti bola základom pre žiadosť o finančnú podporu RSVS na rok 2022.

1b) R.G. informoval o činnosti predsedníctva HV, ktoré na základe podkladov členov Spoločnosti pripravilo Plán činnosti na rok 2022. Na časť plánovaných podujatí Spoločnosť prostredníctvom kooperačnej zmluvy s Astronomickým ústavom SAV, v. v. i. požiadala o finančnú podporu RSVS. Na podujatia, ktoré neboli v roku 2021 financované RSVS, nie sú súčasťou žiadosti a budú financované z interných zdrojov Spoločnosti. P.R. sa poďakoval predsedníctvu HV za prípravu správy 2021 a plánu činnosti na rok 2022.

1c) M.V. informoval, že poslednou činnosťou RSVS bolo schválenie rozpočtu na rok 2022.

1d) R.G. poďakoval M.V. za pozvanie na pravidelné stretnutie riaditeľov astronomických zariadení. Informoval, že zastupoval Spoločnosť na oslave 25. výročia založenia hvezdárne v Medzeve a 50. výročia hvezdárne a planetária M.R. Štefánika v Hlohovci.

2a) Ľ.H. informoval o ekonomických povinnostiach Spoločnosti. Daňové priznanie bolo podané v riadnom termíne spolu s účtovnou závierkou. Spoločnosti nevznikla povinnosť uhradiť daň z príjmov za rok 2021. Projekt podujatí a žiadosť o jeho financovanie podal Astronomický ústav SAV, v. v. i., ktorý je žiadateľom, 1. februára 2022. Napriek tomu RSVS vyzvala Spoločnosť na predloženie takéhoto projektu. Predsedníctvo HV konštatovalo, že sa nejedná o prvý prípad opakovanej žiadosti už predložených materiálov zo strany RSVS. Výšku finančnej podpory sa Spoločnosť dozvedela až 5. mája. Na základe predloženého projektu sme získali 4 300 €, táto suma však bola krátená o 20% na 3 440 €, s odôvodnením vytvárania finančnej rezervy SAV. Ľ.H. upozornil, že pridelená suma je oveľa nižšia ako minulý rok. Predsedníctvo HV SAS pri SAV sa rozhodlo znížiť financovanie každého podujatia v rovnakej výške o 20%, s výnimkou zaokrúhlenia financovania podujatí č. 12 a č. 14. RSVS podporila všetky požadované podujatia a ponechala možnosť presúvať túto podporu medzi podujatiami. Astronomickému ústavu SAV, v. v. i. budú prostriedky RSVS pridelené počas celého roka mesačne vo výške 1/12 schváleného projektu. Z tohto dôvodu môže nastať krátke obdobie insolventnosti SAS pri SAV, v ktorom bude čakať na refundáciu prostriedkov z AsÚ SAV, v. v. i. Spoločnosť disponovala k 30. aprílu 2022 finančnými prostriedkami vo výške 3 334,82 €, ktoré zahŕňajú aj finančný dar od 365 Banky. Teoreticky vieme financovať všetky podujatia podporené RSVS z vlastných zdrojov, ale refundáciu od AsÚ SAV, v. v. i. môžeme žiadať len vo výške dostupných prostriedkov, t.j. 1/12 x počet uplynulých mesiacov. Spoločnosť nemá informáciu o možnosti dofinancovania niektorých podujatí RSVS. V prípade nutnosti na to využijú neviazané prostriedky z daru 365 banky. V roku 2023 očakávame v súvislosti s pravidelným zjazdom členov Spoločnosti zvýšené náklady. Ľ.H. vyzval všetkých garantov, aby použitie pridelených financií neodkladne konzultovalo s predsedníctvom HV. R.G. konštatoval, že finančné prostriedky RSVS nemôžu byť základom

financovania Spoločnosti. Ľ.H. informoval o doručení súhlasov s pravidlami čerpania financií väčšinou garantov.

2b) Ľ.H. informoval o stave výberu členského na rok 2022. Minuloročná aktualizácia členskej základne mala priaznivý vplyv na percentuálny výber členských príspevkov. Napriek tomu, že bol výber ovplyvnený covidovým obdobím, jeho výška dosiahla 82%. Viacerí členovia uhradili vyššiu ako minimálnu sumu členského. HV bolo odvedených 500 €. Spoločnosť má aktuálne 152 členov. Z nich je 15 čestných členov. Ľ.H. upozornil aj na zvyšujúci sa priemerný vek členov Spoločnosti, medián je v rozmedzí 50-60 rokov. Validáčne známky na rok 2023 sú pripravené, preukazy budú novým členom distribuované po tomto zasadnutí HV. Ľ.H. upozornil aj na zmenu výšky stravného od 1. mája 2022. Túto zmenu už implementoval do vzorového cestovného príkazu.

3a) Uznesenie č. 9/22: HV SAS pri SAV jednomyseľne prijíma žiadateľov za členov SAS pri SAV. Zoznam prijatých členov je prílohou č. 1 tejto zápisnice.

3b) HV neboli predložené návrhy na ukončenie členstva. Ľ.H. eviduje zoznam členov, ktorí pravdepodobne z covidových dôvodov neuhradili členské. O týchto skutočnostiach, ale aj o celkovom výbere členského a členstve v Spoločnosti bude naďalej komunikovať s jednotlivými odbočkami.

3c) R.G. pripomenul, že členovia Spoločnosti majú nárok na bezplatné členstvo v Európskej astronomickej spoločnosti (EAS). O vstup do EAS požiadali R. Komžík, R. Nagy a P. Čechvala. Ich prihlášky boli zaslané do EAS. Záujem o členstvo v EAS prejavili aj Dr. Chrobáková a Mgr. Puha a ich žiadosti budú spracované v najbližšej výzve EAS, pravdepodobne na jeseň tohto roka.

pozn: E.K. sa pripojil na videokonferenciu

3d) R.B. prezentoval členom HV softvér-databázu členov Spoločnosti. V súčasnom stave je pripravená na odovzdanie. E.K. bude spolupracovať na preklopení databázy na server AsÚ SAV, v. v. i. Po jej plnom sfunkčnení sa pristúpi k jej naplneniu. V prípade dostatočných kapacít bude elektronická databáza členov rozšírená aj o informácie pred rokom 2008. R.G. aktualizuje zoznam členov sekcií o prijatých členov.

4a) R.G. a M.V. stručne zhrnuli informácie o podujatiach, ktoré sa uskutočnili do 6. zasadania HV. Bližšie informácie sú k dispozícii na adresách uvedených v programe.

4b) R.G. informoval, že druhý ročník Konferencie mladých astronómov sa uskutoční v Ostrave. Prípravy na konferenciu venovanej histórii astronómie Bezovec 2022 sú v plnom prúde. M.V. informoval, že prebiehajú prípravy Slnečného seminára, ktorý garantuje I. Dorotovič. Prípravy ďalších podujatí ako konferencia KOLOS 2022, astroťaž Variable 2022, Pozorovateľská expedícia pre mládež prebiehajú. P.R. uviedol, že podujatia Odborné a pozorovacie dni v PTOF, BOTO a PTOVF, fotosúťaž Svietme si na cestu... nie na hviezdy 2022, Objavte Poloniny sú pripravované a uskutočnia sa v plánovaných termínoch. Podujatie Astrofilm 2022 sa uskutoční v Piešťanoch.

5a) R.G. uviedol, že IAU pripravila pracovný dokument na zasadnutie Komisie pre mierové využívanie vesmíru OSN o ochrane tmavej a rádiovito tichej oblohy. V spolupráci s Dr. Šilhom

iniciovali, že sa Slovensko stalo jedným zo signatárov tohto dokumentu. IAU zriadila nový Úrad na ochranu tmavej a rádiové tichej oblohy.

5b) R.G informoval, že projekt AstroGPS je spoluprácou viacerých krajín na príprave stránok o astronomických aktivitách. Systém bol preložený a beží. Po oficiálnom spustení budú inštitúcie oslovené k naplneniu jeho obsahu.

5c) R.G. oboznámil členov HV SAS pri SAV, že projekt Vyšehradského fondu bol schválený a pripravuje sa štvorjazyčná databáza zaujímavých astronomických miest v krajinách V4. Prístupná bude cez webové rozhranie a mobilnú aplikáciu.

5d) R.G. tiež informoval o možnosti požiadať o prostriedky na popularizáciu astronómie a podporu mladých talentov z Grantovej schémy rezervy Predsedu vlády SR. Termín je 1. jún 2022. Z diskusie vyplynulo, že o finančnú podporu by sa mali uchádzať už bežiacie projekty. M.V. pri tejto príležitosti spomenul smernice o merateľných ukazovateľov zmysluplnosti použitia verejných financií na súťaže. M.V. konštatoval, že pre nedostatočné personálne kapacity sa pracovníci Slovenskej ústrednej hviezdárne v Hurbanove nezapoja do tejto výzvy.

5e) HV diskutoval o pripravovaných podujatiach [Astrofotografická súťaž IAU](#), [Ďalekohľady pre všetkých 2022](#), [Pilotný program seminárov pre učiteľov](#).

Rôzne S.K. upriamil pozornosť na expedíciu Tau Herculi. Vyzval na pozorovanie meteorov v noci pred a po vypočítanom maxime roja. Členovia SAS pri SAV vycestujú za pozorovaním do Spojených štátov amerických.

R.G. poďakoval zúčastneným za bohatú činnosť pre celú astronomickú komunitu na Slovensku.

V Tatranskej Lomnici 1. decembra 2022

Zapísal: Mrg. Emil Kundra, PhD., tajomník SAS pri SAV
Pripomienkoval: doc. RNDr. Rudolf Gális, PhD., predseda SAS pri SAV
Mgr. Ľubomír Hambálek, PhD., hospodár SAS pri SAV

Príloha č. 1. Zoznam členov, ktorí boli prijatý Uznesením č. 9/22 SAS pri SAV. Bod 3a) zápisnice.

Meno	Priezvisko
Emil	Puha
Žofia	Chrobáková
Róber	Kožurko